

Okruhy témat pro závěrečné zkoušky v jednoletém rozšiřujícím studiu

Občanský a společenskovědní základ – učitelství pro střední školy

(platné od 1. 1. 2022)

I Filozofie a etika

- 1) Filozofie frankfurtské školy (T. Adorno, M. Horkheimer, H. Marcuse), Erich Fromm, filozofická antropologie (M. Scheller, A. Gehlen, H., Plessner).
- 2) Existencialismus (J. P. Sartre, A. Camus, K. Jaspers, G. Marcel) a filozofie dialogu (M. Buber, E. Levinas).
- 3) Fenomenologie a její vlivy (E. Husserl, J. Patočka, M. Heidegger, Hannah Arendtová, hermeneutika).
- 4) Novopozitivismus (raný L. Wittgenstein, B. Russel), R. Carnap a problém verifikace vs. kritický racionalismus K. Poppera.
- 5) Pragmatismus (W. James, J. Dewey) a neopragmatismus (tj. postanalytická filozofie: pozdní L. Wittgenstein, W. V. O. Quine, R. Rorty aj).
- 6) Etika jako vědní disciplína, její předmět, význam a druhy (včetně konkrétní aplikace na aktuální problémy). Vztah etiky a morálky.
- 7) Hlavní etická témata a velké osobnosti etiky v antice (Platón; Aristoteles, Epikúros, Zénón z Kitia),
- 8) Hlavní etická témata a velké osobnosti etiky ve středověku (T. Akvinský) a renesanci (B. Spinoza).
- 9) Hlavní etická témata a velké osobnosti etiky v novověku (J. Bentham, J. S. Mill; I. Kant; F. Nietzsche) a v současnosti (P. Singer).

II Obecné a české dějiny 20. století

- 1) První československá republika (1918 – 1938) – ústava, politický systém a významné osobnosti tohoto období.
- 2) Meziválečné totalitní režimy – fašismus, nacismus a komunismus (příčiny vzniku, charakteristika a nejvýznamnější představitelé).
- 3) Nacistické okupace českých zemí (1939–1945) – charakter, cíle, významné osobnosti a nejdůležitější mezníky.
- 4) Vznik, významné mezníky a osobnosti studené války mezi Západem a Východem.
- 5) Významné mezníky a osobnosti historického vývoje Československa v letech 1945–1992.
- 6) Vývoj evropské integrace po 2. světové válce (příčiny, osobnosti, instituce).
- 7) Politický systém, státní správa, samospráva a mezinárodní zakotvení České republiky po roce 1992.

III Didaktika

- 1) Společenský význam, cíle, místo, funkce výchovy k občanství, občanského a společenskovedního základu v edukačním procesu na základních a středních školách. Interdisciplinární a mezioborový charakter oborové didaktiky společenských věd, pedagogické rozvržení látky a plánování výuky ve společenskovedním základu na středních školách. Edukační média a využití IT.
- 2) Charakteristika vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru RVP G Člověk jako jedinec (očekávané výstupy, obsahy učiva). Podoby a návrhy didaktické transformace učiva do praxe, včetně příkladů vhodných metod a forem výuky. Zařazení oboru do tematických plánů ŠVP. Přesahy oboru do klíčových kompetencí a průřezových témat.
- 3) Charakteristika vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru RVP G Člověk ve společnosti (očekávané výstupy, obsahy učiva). Podoby a návrhy didaktické transformace učiva do praxe, včetně příkladů vhodných metod a forem výuky. Zařazení oboru do tematických plánů ŠVP. Přesahy oboru do klíčových kompetencí a průřezových témat.
- 4) Charakteristika vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru RVP G Občan ve státě (očekávané výstupy, obsahy učiva). Podoby a návrhy didaktické transformace učiva do praxe, včetně příkladů vhodných metod a forem výuky. Zařazení oboru do tematických plánů ŠVP. Přesahy oboru do klíčových kompetencí a průřezových témat.
- 5) Charakteristika vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru RVP G Občan a právo (očekávané výstupy, obsahy učiva). Podoby a návrhy didaktické transformace učiva do praxe, včetně příkladů vhodných metod a forem výuky. Zařazení oboru do tematických plánů ŠVP. Přesahy oboru do klíčových kompetencí a průřezových témat.
- 6) Charakteristika vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru RVP G Mezinárodní vztahy, globální svět (očekávané výstupy, obsahy učiva). Podoby a návrhy didaktické transformace učiva do praxe, včetně příkladů vhodných metod a forem výuky. Zařazení oboru do tematických plánů ŠVP. Přesahy oboru do klíčových kompetencí a průřezových témat.
- 7) Charakteristika vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru RVP G Úvod do filozofie a religionistiky (očekávané výstupy, obsahy učiva). Podoby a návrhy didaktické transformace učiva do praxe, včetně příkladů vhodných metod a forem výuky. Zařazení oboru do tematických plánů ŠVP. Přesahy oboru do klíčových kompetencí a průřezových témat.
- 8) Průřezová témata v rámcových vzdělávacích programech (charakteristika, tematické okruhy, možnosti aplikace ve výuce, přínos, možná negativa).